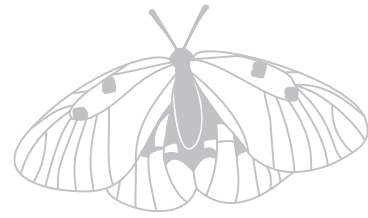

sexfläckig bastardsvärmare

Zygaena filipendulae

Rödlista
2010

Livskraftig
LC

Nära hotad
NT

Sårbar
VU

Starkt hotad
EN

Akut hotad
CR

Nationellt utdöd
RE

Kunskapsbrist
DD

Sexfläckig bastardsvärmare är en metalliskt blåsvart bastardsvärmare med sex röda fläckar på framvingen. Den förekommer på öppna blomrika ängs- och hagmarker i främst södra och mellersta Sverige.

Livsmiljö och ekologi

Sexfläckig bastardsvärmare förekommer på öppna blomrika ängs- och hagmarker, vägrenar och skogskanter. Arten flyger från början till slutet av juli. Under gynnsamma förhållanden kan lokala populationer bli mycket stora och bestå av flera tusen individer. Liksom andra arter av bastardsvärmare är individerna ofta stationära och flyttar sällan mer än 100 m. De kan däremot flyga sträckor som är betydligt längre om vädret är gynnsamt. Arten gynnas särskilt av att en lämplig gräsmark undantas från skötsel. Detta kan ske genom att under flera vegetationsperioder ej användas sig av t.ex. slåtter och bete. Det krävs dock att värdväxten förekommer rikligt på flera närliggande lokaler. Larven övervintrar som liten och förpuppningen sker i en kokong som sitter på några decimeters höjd. Detta sker i mitten av juni och kokongen sitter exponerad i vegetationen. Larven lever främst på käringtand *Lotus cornicularius*, men även undantagsvis på andra ärtväxter.

Många arter av bastardsvärmare kan övervintra flera gånger i larvstadiet, detta gäller även sexfläckig bastardsvärmare.

Arten har drabbats hårt av övergödning och ogräsbekämpning på odlingsmark. Arten är känslig för intensivt bete och tidig slåtter slår sannolikt ut vuxna larver. Den är speciellt utsatt vid slåtter kring midsommar då man även ensilerar med plast. Papporna drabbas då i och med att de sitter fastspunna på grässtrån och växtstjälkar. Slåtter av gräsmarker och vägkanter med moderna slåtterkrossar som mal sönder vegetationen kan slå ut lokala populationer. Både för intensivt bete och igenväxning medför att värdväxterna minskar eller skuggas ut, vilket leder till att arten missgynnas. Livskraftiga populationer av sexfläckig bastardsvärmare är beroende av relativt vidsträckt ängsmarksarealer och kantzoner mot åkermark och skog där värdväxten förekommer rikligt.

Utseende

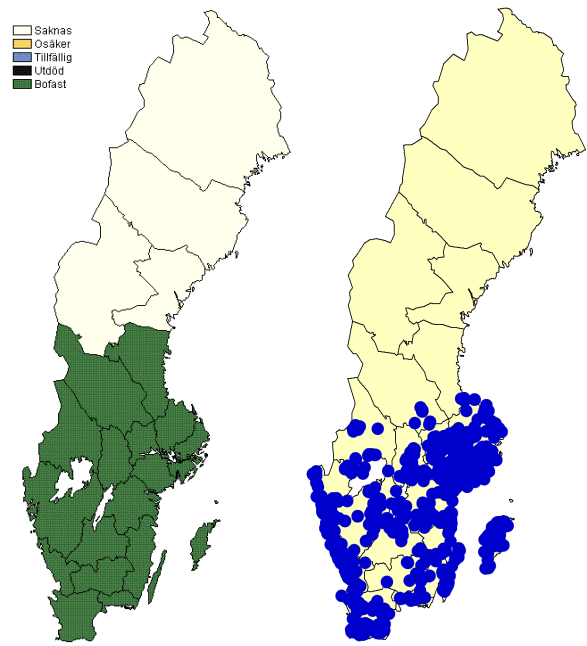
Sexfläckig bastardsvärmare har en metalliskt blåsvart framvinge med sex röda fläckar, vilket skiljer den från alla andra bastardsvärmare som har färre fläckar. Bakvingarna är röda med blåsvart smal ytterkant och frans. Kropp, ben och antenner är täckta med svart behåring och blåsvarta fjäll likt övriga bastardsvärmarearter. Artens vingspann är 28–39 mm. Larven är gröngul–smuts gul med svarta fläckar längs sidorygglinjen och på sidorna. Förpuppningen sker i en väl synlig, tvåfärgad gul/ljusgul, pergamentartad, spetsigt spolformad kokong.

Utbredning

Arten förekommer främst i Götaland och södra Svealand. De nordligaste lokalerna finns i södra Norrland, Värmland, Dalarna, och Hälsingland. Arten verkar vara försvunnen från flera tidigare lokaler i nordligare delar av utbredningsområdet. I Götaland är den fortfarande lokalt allmän och en av de vanligaste bastardsvärmarna, t.ex. på Kullaberg där arten har ökat sedan 1950-talet. I andra områden, t.ex. i Stenbrohults socken söder om Växjö, där studier av bastardsvärmare bedrivits under senare tid, är det den ovanligaste arten av bastardsvärmare.

Sexfläckig bastardsvärmare förekommer på öppna blomrika ängs- och hagmarker, vägrenar och skogskanter.

Fynd från 2008-2010

Inventeringsmetod

Övervakningen bör ske i soligt väder men inte under dagens allra hetaste timmar. Det är viktigt att gå långsamt eftersom arten många gånger bara upptäcks på nära håll. Då arten sannolikt finns på mer än 400 lokaler i Sverige räcker klassas arten som en Typ 2-art varför det är fullt tillräckligt att notera om arten förekommer på lokalen eller inte. I artens randområden kan en populationsuppskattning vara relevant.

Referenser

Artfaktblad [sexfläckig bastardsvärmare](#), ArtDatabanken, SLU 2010-01-19

Foto: Lina Lönnberg

Allmän information om Faunaväkteri

Syftet med faunaväkteri är att få kunskap om våra vilda djurs tillstånd, främst hotade arter. Genom att följa en population från år till år kan trender upptäckas och hot kan uppmärksammas. Därigenom underlättas arbetet med att bevara arterna. Förutom årlig övervakning av kända populationer innefattar faunaväkteri även återbesök av äldre fyndplatser och eftersök av nya populationer. All väkteriverksamhet sammanställs och tillgängliggörs i Artportalen och kan därmed användas inom naturvård och miljöövervakning. Verksamheten är ideell men samordnas av ArtDatabanken och Sveriges entomologiska förening.

Bli faunavaktare!

Alla är välkomna att bli faunavaktare. Du behöver inte vara expert, ett naturintresse räcker. Välj din art på [artportalen.se](#) där du får mer information om hur du blir faunavaktare.

Kontakt: asa.hedin@slu.se

www.slu.se/artdatabanken

www.artportalen.se

www.sef.nu